సాక్షి
సూర్యాపేట
సోమవారం । 15 । సెప్టెంబర్ । 2025

ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శం..

ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శంగా సనాతన ధర్మం నిలుస్తోందని మాజీ మంత్రి గుంటకండ్ల జగదీశ్‌రెడ్డి అన్నారు. - 8లో

ఇద్దరి అరెస్ట్

నకిలీ జామీను పత్రాలు తయారు చేస్తున్న ఇద్దరు వ్యక్తులను భువనగిరి పట్టణ పోలీసులు అరెస్ట్ చేశారు. - 8లో

సాగర్ సమాచారం

పూర్తిస్థాయి నీటి మట్టం : 590 అడుగులు

ప్రస్తుత నీటి మట్టం	:	588.40 అడుగులు
ఇన్‌ఫ్లో	:	2,39,978 క్యూసెక్కులు
అవుట్ ఫ్లో	:	3,22,089 క్యూసెక్కులు
విద్యుదుత్పాదన కేంద్రం ద్వారా	:	32,927 క్యూసెక్కులు
కుడికాల్వ ద్వారా	:	9,500 క్యూసెక్కులు
ఎడమకాల్వ ద్వారా	:	3,090 క్యూసెక్కులు
ఏఎమ్మార్పీకి	:	2,400 క్యూసెక్కులు
వరద కాల్వకు	:	300 క్యూసెక్కులు

న్యూస్‌రీల్

గోదావరి జలాలు 1,429 క్యూసెక్కులకు పెంపు

అర్వపల్లి: ఎస్సారెస్పీ కాల్వ ద్వారా జిల్లాకు వస్తున్న గోదావరి జలాలను ఆదివారం 1,429 క్యూసెక్కులకు పెంచారు. వానాకాలం సీజన్‌కు సంబంధించి ఈ నెల 8న జిల్లాకు గోదావరి జలాల విడుదల ప్రారంభించారు. నిన్నటి వరకు 1,250 క్యూసెక్కుల చొప్పున నీళ్లు వదిలారు. చివరి భూములకు సరిగా నీరందక పోవడంతో ఆదివారం 1,429 క్యూసెక్కులకు పెంచారు. ఈ నీళ్లు 69, 70, 71 డీబీఎంలకు వెళుతున్నాయి. అయితే ఈసారి నీటి విడుదలకు సంబంధించి షెడ్యూల్ విడుదల కాలేదు. వారబందీ విధానంలో నీళ్లు రానున్నాయి. నీటిని వృథా చేయకుండా రైతులు తమ పంటలకు పొదుపుగా వాడుకోవాలని నీటిపారుదల శాఖ అధికారులు కోరుతున్నారు.

ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ వెంటనే చెల్లించాలి

సమావేశంలో మాట్లాడుతున్న ఎర్ర అఖిల్

చివ్వెంల: విద్యార్థుల ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్‌ను వెంటనే చెల్లించాలని పీడీఎస్‌యూ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు ఎర్ర అఖిల్ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. ఆదివారం చివ్వెంల మండలం కుడ కుడ గ్రామంలో నిర్వహించిన ఆ సంఘం జిల్లా కమిటీ సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడారు. ఫీజుల కోసం ఈనెల 15 నుంచి ప్రైవేట్ కళాశాలలు మూసివేస్తామని ఇప్పటికే ప్రకటించాయని, కాలేజీలు బంద్ కాకుండా చూడాలని కోరారు. దీనివల్ల విద్యార్థులు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడతారన్నారు. సమావేశంలో నగేష్, ప్రకాశ్, నవీన్, నితిన్, పవన్, శివ, వివేక్, ప్రసాద్, రజాక్, సన్నికుమారి పాల్గొన్నారు.

సురవరం సంస్మరణ సభను జయప్రదం చేయాలి

మాట్లాడుతున్న బెజవాడ వెంకటేశ్వర్లు

సూర్యాపేట అర్బన్ : ఈ నెల 16న కోదాడలో జరగనున్న సీపీఐ జాతీయ మాజీ కార్యదర్శి, మాజీ ఎంపీ సురవరం సుధాకర్‌రెడ్డి సంతాప సభను జయప్రదం చేయాలని ఆ పార్టీ జిల్లా కార్యదర్శి బెజవాడ వెంకటేశ్వర్లు కోరారు. ఆదివారం సూర్యాపేట జిల్లా కేంద్రంలోని సీపీఐ కార్యాలయంలో ఏర్పాటు చేసిన కార్యకర్తల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ సిద్ధాంతాలను నీతి నిజాయితీగా చివర వరకు పాటించిన మహనేత సురవరం అని కొనియాడారు. ఈ సభకు మంత్రి ఉత్తమ్ కుమార్‌రెడ్డి, నల్లగొండ ఎంపీ కుందూరు రఘువీర్‌రెడ్డి, కోదాడ ఎమ్మెల్యే పద్మావతి, సీపీఐ జాతీయ కార్యదర్శి డాక్టర్ కె.నారాయణ తదితరులు హాజరవుతారని పేర్కొన్నారు. ఈ సమావేశంలో ఆ పార్టీ పట్టణ కార్యదర్శి బూర వెంకటేశ్వర్లు, ఏఐవైఎఫ్ జిల్లా కార్యదర్శి చేపూరి కొండలు, నాయకులు పెండ్ర కృష్ణ, వాడపల్లి వెంకన్న, గురుస్వామి పాల్గొన్నారు.

ఆవోపా జిల్లా అధ్యక్షుడిగా ఇమ్మడి రమేష్

ఇమ్మడి రమేష్

కోదాడ: ఆర్యవైశ్య అఫీషియల్స్ అండ్ ప్రొఫెషనల్స్ అసోసియేషన్ (ఆవోపా) జిల్లా అధ్యక్షుడిగా కోదాడకు చెందిన ఇమ్మడి రమేష్‌ను ఎన్నుకున్నారు. ఆదివారం కోదాడలోని గుడిగుంట్ల అప్పయ్య ఫంక్షన్ హాల్‌లో జరిగిన ఆవోపా 21వ వార్షికోత్సవ సభలో జిల్లా అధ్యక్షుడిగా రమేష్‌ను ఎన్నుకున్నట్టు ఆ సంస్థ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు ప్రకటించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ సామాజికసేవా కార్యక్రమాల్లో ఆవోపాను ముందుంచాలని కోరారు. ఆవోపా పట్టణ అధ్యక్షుడిగా కందిబండ వెంకటేశ్వరరావును నియమించారు.

నృసింహుడి సన్నిధిలో నిత్యారాధనలు

యాదగిరిగుట్ట: పంచనారసింహుడు కొలువైన యాదగిరి శ్రీలక్ష్మీనరసింహస్వామి దివ్య క్షేత్రంలో ఆదివారం నిత్యారాధనలు, మరోవైపు వేలాదిగా తరలివచ్చిన భక్తజనంతో కోలాహలం నెలకొంది. వేకువజామున ఆలయాన్ని తెరిచిన అర్చకులు.. స్వామివారి మేల్కొలుపులో భాగంగా సుప్రభాత సేవ చేపట్టారు. అనంతరం గర్భాలయంలో ప్రతిష్టా అలంకారమూర్తులకు నిజాభిషేకం, తులసీదళ అర్చన చేశారు. ఇక ప్రాకార మండపంలో సుదర్శన నారసింహ హోమం, గజవాహన సేవ, ఉత్సవ మూర్తులకు నిత్యకల్యాణం నిర్వహించారు.

చెక్కుచెదరలే..

పెన్‌పహాడ్ మండలం దోసపహాడ్ గ్రామ శివారులోని మూసీనదిపై 1955–60 మధ్య కాలంలో నిర్మించిన నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాల్వ ఇంజనీర్ల ప్రతిభకు తార్కాణంగా నిలుస్తోంది. రాతితో నిర్మించిన ఈ కాల్వ నేటికీ చెక్కుచెదరకుండా ఉంది. నేడు ఇంజనీర్స్ డే సందర్భంగా పురాతన కట్టడాలపై ప్రత్యేక కథనాలు. - 8లో

అనుమతుల్లేని వ్యాపారం!

పట్టణాల్లో సగానికిపైగా ట్రేడ్ లైసెన్స్ తీసుకోని వ్యాపారులు

కోదాడలో షాపు కొలతలు తీసుకుంటున్న మున్సిపల్ సిబ్బంది

సూర్యాపేటలో ట్రేడ్ లైసెన్స్ రశీదు ఇస్తున్న మున్సిపల్ అధికారులు

- 8,061కి లైసెన్స్ పొందింది 3,872 దుకాణాలే..
- ప్రతి సంవత్సరం రెన్యువల్ చేసుకోని కొందరు వ్యాపారులు
- ఆదాయం కోల్పోతున్న మున్సిపాలిటీలు
- లైసెన్స్ జారీకి సాగుతున్న స్పెషల్ డ్రైవ్

మున్సిపాలిటీ	దుకాణాలు	లైసెన్స్ పొందినవి
సూర్యాపేట	4,800	2,100
కోదాడ	1,626	548
హుజూర్‌నగర్	820	548
నేరేడుచర్ల	285	202
తిరుమలగిరి	530	474

సూర్యాపేట అర్బన్ : మున్సిపాలిటీల్లో కొందరు వ్యాపారులు ట్రేడ్ లైసెన్స్ తీసుకోకుండానే వ్యాపారాలు కొనసాగిస్తున్నారు. సాధారణంగా ఎవరైనా వ్యాపారం ప్రారంభించాలన్నా.. దుకాణం ఏర్పాటు చేయాలన్నా ముందుగా మున్సిపల్ కార్యాలయంలో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. అనంతరం అధికారులు క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించి దుకాణం ఏర్పాటు చేస్తున్న స్థలం వివరాలు పొడవు, వెడల్పు కొలతలు వేసి చదరపు అడుగుకు రూ.5 నుంచి రూ.7 వరకు లైసెన్స్ ఫీజు నిర్ణయిస్తారు. ఆ ప్రకారం సదరు దుకాణం నిర్వాహకులు ఏటా ఎంత చెల్లించాలో కూడా తెలుస్తుంది. ఏడాదికి సంబంధించి మొత్తాన్ని చెల్లిస్తే అప్పుడు అధికారులు వచ్చిన దరఖాస్తులను నాలుగు రకాలుగా విభజించి ట్రేడ్ లైసెన్స్ జారీ చేస్తారు. ఈ విధంగా ఏటా డబ్బు చెల్లించి ట్రేడ్ లైసెన్స్ రెన్యువల్ చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది. తద్వారా మున్సిపాలిటీలకు ఆదాయం సమకూరుతుంది.

ఐదు మున్సిపాలిటీల్లో 8,061 దుకాణాలు

జిల్లాలోని సూర్యాపేట, కోదాడ, హుజూర్‌నగర్, నేరేడుచర్ల, తిరుమలగిరి ఐదు మున్సిపాలిటీల పరిధిలో 8,061 దుకాణాలు ఉండగా 3,872 దుకాణాలకు మాత్రమే ట్రేడ్ లైసెన్స్ తీసుకున్నారు. ఇంకా 4,189 దుకాణాలకు అనుమతి తీసుకోకుండానే వ్యాపారం సాగిస్తున్నారు. కొన్ని దుకాణదారులు లైసెన్స్ తీసుకున్న మరుసటి సంవత్సరం రెన్యువల్ చేసుకోవడం లేదు. దీనివల్ల మున్సిపాలిటీలకు ఏటా రూ.లక్షల్లో ఆదాయానికి గండి పడుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో కొద్దిరోజులుగా మున్సిపాలిటీల్లో అధికారులు ప్రత్యేక బృందాలుగా ఏర్పడి స్పెషల్ డ్రైవ్ నిర్వహిస్తూ లైసెన్స్‌లు జారీ చేస్తున్నారు.

దుకాణం కొలతను బట్టి రుసుము

అధికారులు దరఖాస్తులను క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించి రహదారుల వెడల్పు, దుకాణం పొడవు–వెడల్పు వైశాల్యం కొలతలు చూసి చదరపు అడుగుల లెక్క వ్యాపార రుసుము నిర్ణయిస్తారు. తొలిసారి ఆ రుసుమును చెల్లిస్తే ట్రేడ్ లైసెన్స్ జారీ చేస్తారు. దానిని ఏటా రెన్యువల్ చేసుకోవాలి. కొత్త ఆర్థిక సంవత్సరం ప్రారంభమై ఐదు నెలలు అవుతున్నా దుకాదారులు రెన్యువల్ చేసుకోకపోవడంతో లైసెన్సుల జారీ, రెన్యువల్స్‌పై అధికారులు దృష్టి పెట్టారు.

వ్యాపారులకు ప్రయోజనాలు

- లైసెన్స్ తీసుకుని విధిగా రెన్యువల్ చేసుకునే వ్యాపారులు తేలికగా బ్యాంకు రుణాలు పొందవచ్చు.
- అగ్ని ప్రమాదాలు, దొంగతనాలు ప్రకృతి విపత్తులతో నష్టాలు సంభవిస్తే ప్రభుత్వం నుంచి పరిహారం పొందవచ్చు.
- చిన్న వ్యాపారస్తులు పెద్ద హోల్‌సేల్ దుకాణాల నుంచి తక్కువ ధరలకు సరుకులు తెచ్చుకునే అవకాశం ఉంటుంది
- ప్రభుత్వం పన్ను రాయితీతోపాటు సంక్షేమ పథకాలు అమలు చేస్తే లబ్ధి పొందవచ్చు

దుకాణదారులకు అవగాహన కల్పిస్తున్నాం

ప్రతి దుకాణదారుడు తప్పనిసరిగా ట్రేడ్ లైసెన్స్ తీసుకోవాలి. లైసెన్స్ రెన్యువల్ చేసుకోకపోతే జరిమానా పడుతుంది. లైసెన్స్ లేని ప్రతిఒక్క దుకాణదారుడు విధిగా తీసుకోవాలి. తద్వారా ప్రభుత్వ పథకాలను ఈజీగా పొందే అవకాశం ఉంటుంది.

– సీహెచ్.హనుమంతరెడ్డి, మున్సిపల్ కమిషనర్, సూర్యాపేట

నాలుగు విభాగాలుగా విభజించి లైసెన్స్..

- మొదటి విభాగం (సాధారణం): యాడ్ ఏజెన్సీలు, ప్లాస్టిక్ దుకాణాలు, గాజుల దుకాణాలు, ఆటోమొబైల్, బేకరీ బ్యూటీ పార్లర్, మాంసాహారానికి సంబంధించినవి ఉన్నాయి.
- రెండో విభాగం (ప్రమాదకరం): గ్యాస్ అల్యూమీనియం, ఇత్తడి వ్యాపార దుకాణాలు, కట్టెకోత మిషన్లు, బ్యాటరీ చార్జింగ్ రసాయనాలు, ఎరువుల దుకాణాలు, పిండి గిర్నీలు మొదలైనవి.
- మూడో విభాగం(పారిశ్రామీకరణం): సిమెంటు, బీడీ ఎలక్ట్రానిక్స్, డైరీ ఫార్మ్, ఫార్మా క్లినిక్‌లు, బుక్ బైండింగ్‌లు.
- నాలుగో విభాగం(తాత్కాలికం): రాఖీ, బాణసంచా, గాలిపటాలు, సర్కస్ ఎగ్జిబిషన్, వినాయక విగ్రహాల అమ్మకం, సీజనల్ వ్యాపారాలకు సంబంధించిన షాపులు.

స్నాతకోత్సవానికి వేళాయే..

స్నాతకోత్సవానికి ముస్తాబైన ఎంజీ యూనివర్సిటీ ప్రాంగణం

- నేడు మహాత్మాగాంధీ యూనివర్సిటీలో వేడుక
- ముఖ్య అతిథిగా హాజరుకానున్న గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్‌వర్మ
- పీహెచ్‌డీ పట్టాలు అందుకోనున్న 22 మంది విద్యార్థులు
- 57 మందికి బంగారు పతకాలు అందించనున్న గవర్నర్
- అన్ని ఏర్పాట్లు పూర్తి చేసిన 12 కమిటీలు

నల్లగొండ టూటౌన్ : నల్లగొండలోని మహాత్మాగాంధీ యూనివర్సిటీ 4వ స్నాతకోత్సవానికి ముస్తాబైంది. ఈ స్నాతకోత్సవాన్ని పండుగ వాతావరణంలో సోమవారం నిర్వహించేందుకు వైస్ చాన్స్‌లర్ ఖాజా అల్తాఫ్ హుస్సేన్ ఆధ్వర్యంలో 12 నిర్వహణ కమిటీలు అన్ని ఏర్పాట్లు చేశాయి. స్నాతకోత్సవానికి రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్‌వర్మ, ఐఐటీ హైదరాబాద్ సంచాలకులు ప్రొఫెసర్ బిఎస్.మూర్తి ముఖ్య అతిథులుగా హాజరు కానున్నారు. ఈ స్నాతకోత్సవంలో 22 మంది విద్యార్థులకు పీహెచ్‌డీ పట్టాలు, 57 మంది విద్యార్థులకు బంగారు పతకాలు అందించనున్నారు.

కలెక్టర్ ప్రత్యేక పర్యవేక్షణ

యూనివర్సిటీ స్నాతకోత్సవం నేపథ్యంలో కలెక్టర్ ఇలా త్రిపాఠి, ఎస్పీ శరత్‌చంద్రపవార్ ఇప్పటికే యూనివర్సిటీని సందర్శించి జిల్లా యంత్రాంగానికి, యూనివర్సిటీల బాధ్యులకు దిశ నిర్దేశం చేశారు. యూనివర్సిటీలోనే వివిధ శాఖల అధికారులతో కలెక్టర్ సమావేశమై గవర్నర్ పర్యటనలో ఎలాంటి లోటుపాట్లు రాకుండా బాధ్యతలు అప్పగించారు.

పాస్ ఉంటేనే అనుమతి..

స్నాతకోత్సవానికి యూనివర్సిటీలోకి విద్యార్థితో పాటు వారి వెంట కుటుంబ సభ్యుల్లో ఒకరిని లోపలికి అనుమతించనున్నారు. వేదికపై వారికి కేటాయించిన సీట్లలో మాత్రమే అతిథులు ఆసీనులు కావాల్సి ఉంటుంది. యూనివర్సిటీలోకి వెళ్లాలంటే వారికి ఇచ్చిన అనుమతి పత్రం (పాస్) తప్పనిసరిగా ఉండాలి. పాస్ లేకుంటే యూనివర్సిటీ లోపలికి భద్రతా సిబ్బంది అనుమతించరు. లోపలికి వెళ్లే అధ్యాపకులు, ఇతర సిబ్బంది వెంట పిల్లలను, ఫోన్లు, బ్యాగ్‌లు, కెమెరాలను కూడా అనుమతించబోమని పోలీసులు స్పష్టం చేశారు.

గవర్నర్ పర్యటన ఇలా...

- సోమవారం ఉదయం 10 గంటలకు యూనివర్సిటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ మెంబర్స్, డీన్స్, ఫ్యాకల్టీస్ సమావేశం జరుగనుంది.
- ఉదయం 10.20 గంటలకు యూనివర్సిటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ సమావేశం జరుగనుంది.
- 10.40 రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణు దేవ్ వర్మ రానున్నారు. ఆయనకు వైస్ ఛాన్స్‌లర్ ఖాజా అల్తాఫ్ హుస్సేన్ స్వాగతం పలుకుతారు.
- 11.10 గంటలకు యూనివర్సిటీలో వైస్ ఛాన్స్‌లర్, అధ్యాపకులతో గవర్నర్ గ్రూప్ ఫొటో దిగుతారు.
- 11.15 గంటలకు గవర్నర్ వేదిక మీదికి రానున్నారు. 11.20 గంటలకు జాతీయ గీతాలాపన ఉంటుంది.
- 11.30 విద్యార్థులకు పీహెచ్‌డీ పట్టాలు, గోల్డ్ మెడల్స్ అందజేస్తారు.
- మధ్యాహ్నం 12.10 గంటలకు వీసీ ఖాజా అల్తాఫ్ హుస్సేన్ ప్రసంగం.
- 12.20 గంటలకు రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ విద్యార్థును ఉద్దేశించి మాట్లాడతారు.
- 12.30 గంటలకు యూనివర్సిటీ తరపున సందేశం ఇస్తారు.
- 12.45 కార్యక్రమం ముగింపు సందర్భంగా జాతీయ గీతాలాపన ఉంటుంది.
- 12.50 గంటలకు వేదకమీద నుంచి అతిథులు కిందికి దిగుతారు.

యూనివర్సిటీ ఆర్చి

ఏర్పాట్లు పరిశీలించిన వైస్‌చాన్స్‌లర్..

ఎంజీ యూనివర్సిటీ 4వ స్నాతకోత్సవాన్ని ప్రతిష్టాత్మకంగా నిర్వహిస్తున్న యూనివర్సిటీ వైస్ చాన్స్‌లర్ ఖాజా అల్తాఫ్ హుస్సేన్, రిజిస్ట్రార్ అలువాల రవి ఆదివారం ఏర్పాట్లను పరిశీలించారు. ఆడిటోరియంలో వేదికపైన ఏర్పాట్లకు సంబంధించి నిర్వాహకులకు పలు సూచనలు చేశారు. ఏర్పాట్లలో ఎక్కడా లోటుపాట్లు లేకుండా పకడ్బందీగా చేయాలని నిర్వాహకులను ఆదేశించారు.

ఎంజీ యూనివర్సిటీ వద్ద భారీ బందోబస్తు..

మహాత్మాగాంధీ యూనివర్సిటీ స్నాతకోత్సవానికి రాష్ట్ర గవర్నర్ వస్తున్న నేపథ్యంలో పోలీస్ శాఖ భారీ బందోబస్తు ఏర్పాటు చేసింది. యూనివర్సిటీలోని ఆడిటోరియంలో నిర్వహించే స్నాతకోత్సవ ప్రాంతంలో పోలీసులు బాంబు స్క్వాడ్‌తో తనిఖీ చేశారు. గవర్నర్ పర్యటన సందర్భంగా ఒక డీఎస్పీ, ఐదుగురు సీఐలు, 20 మంది ఎస్సైలు, 100 మంది పోలీసులతో భారీ బందోబస్తు ఏర్పాటు చేశారు. ఎలాంటి అవాంఛనీయ ఘటనలు జరగకుండా యూనివర్సిటీ లోపలికి వెళ్లే వారిని తనిఖీ చేసిన తరువాతనే అనుమతించనున్నారు. పాస్‌లు, గుర్తింపు కార్డులు ఉన్న వారిని మాత్రమే స్నాతకోత్సవ వేడుకకు అనుమతిస్తామని ఇప్పటికే ఎస్పీ శరత్‌చంద్రపవార్ స్పష్టం చేశారు.

9 గేట్ల ద్వారా ‘పులిచింతల’ నీటి విడుదల

దిగువకు విడుదలవుతున్న నీరు

మేళ్లచెరువు : చింతలపాలెం మండలంలోని పులిచింతల ప్రాజెక్టుకు 2,96,691 క్యూసెక్కుల వరదనీరు వచ్చి చేరుతోంది. దీంతో ఆదివారం రాత్రి వరకు ప్రాజెక్టు నీటిమట్టం పూర్తిస్థాయికి చేరినట్లు అధికారులు తెలిపారు. దీంతో ప్రాజెక్టు తొమ్మిది గేట్లను నాలుగున్నర మీటర్ల మేరకు పైకి ఎత్తి 3,18,689క్యూసెక్కుల నీటిని దిగువకు వదులుతున్నారు. టీజీ జెన్‌కో 16,600క్యూసెక్కుల నీటిని ఉపయోగిస్తూ 4యూనిట్ల ద్వారా 105మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేస్తున్నట్లు అధికారులు తెలిపారు.

మట్టపల్లిలో నిత్యకల్యాణం

మఠంపల్లి: మట్టపల్లి క్షేత్రంలో ఆదివారం శ్రీరాజ్యలక్ష్మీ చెంచులక్ష్మి సమేత శ్రీలక్ష్మీనరసింహస్వామి నిత్య కల్యాణాన్ని వైభవంగా నిర్వహించారు. అనంతరం శ్రీస్వామి అమ్మవార్లను గరుడ వాహనంపై ఆలయ తిరుమాడ వీధుల్లో ఊరేగించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ధర్మకర్తలు, అర్చకులు పాల్గొన్నారు.

55 ఏళ్ల తర్వాత అపూర్వ కలయిక

తిరుమలగిరి : వారంతా పూర్వ విద్యార్థులు.. యాభై ఐదేళ్ల క్రితం ఒకే పాఠశాలలో చదువుకున్నవారు. వీరంతా ఆత్మీయ సమ్మేళనం పేరుతో ఆదివారం అదే పాఠశాలలో కలుసుకున్నారు. ఒకే వేదికపై కలుసుకున్న వీరి ఆనంద క్షణాలకు అవధుల్లేవు. వివరాల్లోకి వెళితే.. తిరుమలగిరిలోని జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాలలో 1969–70వ సంవత్సరంలో పదో తరగతి చదివిన విద్యార్థులు ఆదివారం పాఠశాల ఆవరణలో ఆత్మీయ సమ్మేళనం నిర్వహించారు. 55 సంవత్సరాల తరువాత పూర్వ విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు కలుసుకొని ఒకరినొకరు ఆప్యాయంగా పలకరించుకుని ఆలింగనం చేసుకున్నారు. అప్పటి పాఠశాలలో జరిగిన సంఘటనలు, జ్ఞాపకాలను గుర్తు చేసుకున్నారు. అనంతరం పూర్వవిద్యార్థులంతా అప్పట్లో తమకు విద్యాబుద్ధులు నేర్పిన ఉపాధ్యాయులను శాలువాలు, మెమెంటోలతో సన్మానించారు. కార్యక్రమంలో అప్పటి హెచ్‌ఎంలు సంకెపల్లి దశరథరెడ్డి, మందడి పద్మారెడ్డి, మూల అమృతారెడ్డి, రెహమాన్‌అలీ, విద్యార్థులు కొత్తగట్టు మల్లయ్య, మదనాచారి, మోహన్‌రెడ్డి, సోమిరెడ్డి, నర్సింహారెడ్డి, సరళాదేవి, హెచ్‌ఎం దామెర శ్రీనివాస్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

విద్యాబుద్ధులు నేర్పిన గురువులను సన్మానించిన పూర్వ విద్యార్థులు

బాత్‌రూమే.. ఆమె ఇల్లు

తాను నివాసం ఉంటున్న బాత్‌రూమ్ ఎదుట నిల్చున్న బూర్గుల సోమమ్మ

- రెండేళ్లుగా అందులోనే నివాసం
- ఎవరూ లేకపోవడంతో ఒంటరైన వృద్ధురాలు
- గూడు నిర్మించి ఇవ్వాలని వేడుకుంటున్న బూర్గుల సోమమ్మ

అర్వపల్లి: ఏడు పదుల వయస్సు కలిగిన ఆ వృద్ధురాలికి తోబుట్టువులు ఎవరూలేరు. పెళ్లి కూడా కాని ఆమెను రెండేళ్ల క్రితం వరకు ఆదరించి పోషించిన సోదరుడూ చనిపోవడంతో ఒంటరిదైంది. ప్రస్తుతం ఆమె ఉండడానికి ఇల్లులేక తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతోంది. ఈ క్రమంలో తమ బంధువుల ఇంటి ఆవరణలో ఉన్న బాత్‌రూమ్‌లో నివాసం ఉంటూ కాలం గడుపుతోంది. జాజిరెడ్డిగూడెం మండలం తిమ్మాపురం గ్రామానికి చెందిన బూర్గుల సోమమ్మకు చిన్నతనంలోనే తల్లిదండ్రులు మరణించారు. ఆమెకు వివాహం కాకపోవడంతో తన సోదరుడైన నర్సయ్య ఇంట్లోనే కొంతకాలం నివాసం ఉంది. సోదరుడు రెండేళ్ల క్రితం మరణించడంతో గ్రామంలోనే తమ బంధువులకు చెందిన ఇంటి ఆవరణలోని ఓ బాత్‌రూమ్‌లో నివాసం ఉంటోంది. అందులోనే వంట చేసుకొని తిని గడుపుతోంది. రాత్రివేళలో సమీపంలోని వారి ఇళ్లకు వెళ్లి పడుకొని ఉదయాన్నే తిరిగి తన గూడు(బాత్‌రూమ్)కు చేరుకుంటుంది. ఆమెకు రేషన్ కార్డు ఉంది. నెలకు ఆరుకిలోల బియ్యం, వృద్ధాప్య పెన్షన్ వస్తోంది. వీటితోనే బతుకు కొనసాగిస్తోంది.

బాత్‌రూమ్‌లో వంట చేసుకుంటున్న వృద్ధురాలు సోమమ్మ

ఇల్లు నిర్మించి ఆదుకోండి

నాకు ఉండటానికి ఇల్లు. ఇంటికోసం గతంలో అధికారులకు దరఖాస్తు చేసుకున్నాను. ఒక్కరే ఉంటే ఇల్లు ఇవ్వరని చెప్పారు. దీంతో గత్యంతరం లేక మా బంధువుల ఇంటి ఆవరణలో నిరుపయోగంగా ఉంటున్న బాత్‌రూమ్‌లో నివాసం ఉంటున్నాను. నా దీన పరిస్థితిని ఆలోచించి ఓ ఇంటిని నిర్మించి ఇచ్చి ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని, అధికారులను వేడుకుంటున్న.

– బూర్గుల సోమమ్మ, తిమ్మాపురం, జాజిరెడ్డిగూడెం మండలం

చెక్కుచెదరని కట్టడాలు

- ఉమ్మడి జిల్లాలో ఆనాటి ఇంజనీర్ల ప్రతిభకు అద్దం పడుతున్న నిర్మాణాలు

నేడు ఇంజనీర్స్ డే

నిజాం కాలంలో, దశాబ్దాల క్రితం ఉమ్మడి జిల్లాలో నిర్మించిన పలు సాగునీటి ప్రాజెక్టులు, కాల్వలు, కట్టడాలు నేటికీ చెక్కుచెదరకుండా ఉన్నాయి. సరైన సౌకర్యాలు లేని కాలంలో నిర్మితమైన ఈ కట్టడాలు ఆనాటి ఇంజనీర్ల మేధస్సుకు, ప్రతిభకు తార్కాణంగా నిలుస్తున్నాయి. సోమవారం ఇంజనీర్స్ డే సందర్భంగా పురాతన కాలం నాటి కట్టడాలు, ప్రాజెక్టులపై ప్రత్యేక కథనం.

వర్షపు నీటిని ఒడిసిపట్టే కనగల్ కత్వ

కనగల్: వర్షపు నీరు వృథా కాకుండా కనగల్ మండల కేంద్రంలో నిజాం కాలంలో కత్వను నాటి ఇంజనీర్లు నిర్మించారు. 1908లో వాగుకు అడ్డంగా 250 మీటర్ల వెడల్పు, 14 ఫీట్ల ఎత్తులో రాతితో ఈ కత్వను నిర్మించారు. కుడి, ఎడమ కాల్వలను ఏర్పాటు చేసి షట్టర్లను అమర్చారు. దీంతో పాటు కత్వ వద్ద నాటి ఇంజనీరింగ్ అధికారులు, కూలీలు, పర్యవేక్షకుల కోసం 2 గోల్ బంగ్లాలను సైతం నిర్మించారు. ఈ బంగ్లాల నుంచి అధికారులు వర్షపాతాన్ని గమనించేవారని అధికారులు పేర్కొంటున్నారు. అదేవిధంగా కనగల్-దేవరకొండ ప్రధాన రహదారిపై కనగల్ వాగు ఉధృతికి ఇసుక కొట్టుకుపోకుండా ఈ కత్వ నిర్మాణం చేపట్టినట్లు కూడా చెబుతున్నారు. ఇప్పటి వరకు ఈ కత్వ చెక్కుచెదరకుండా నిలవడం నాటి నిర్మాణానికి గుర్తింపుగా నిలిచింది. కత్వ కుడి కాలువ ద్వారా బొమ్మపల్లి చెరువు నిండి హాలియా మండలం మారెపల్లి చెరువుకు నీరు చేరుతుంది. ఎడమ కాలువ ద్వారా శేరిలింగోటం, హాలియా మండలం పులిమామిడి, వెంకటాపురం, నిడమనూరు మండలం ఊట్కూర్ చెరువులకు నీరు చేరుతుంది. వీటి ద్వారా ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా 7వేల ఎకరాల వరకు సాగు నీరందించడంతో పాటు తాగునీటి సమస్య నుంచి విముక్తి కల్పించేలా నాటి ఇంజనీర్లు కత్వను నిర్మించారు. వరద నీటితో.. ఏఎమ్మార్పీ కాలువల ద్వారా వచ్చే నీటితో గొలుసుకట్టు చెరువుల ద్వారా జలకళ సంతరించుకుంటుంది.

కనగల్ కత్వ

శతాబ్దాల చరిత్రకు సాక్ష్యం శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు

శాలిగౌరారం: శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టుకు శతాబ్దాల చరిత్ర ఉంది. 800 ఏళ్ల క్రితం కాకతీయ రాజులు శాలిగౌరారం మండలం వల్లాల గ్రామ శివారు నుంచి ఆకారం, శాలిగౌరారం, గురుజాల వరకు 12 కిలోమీటర్ల పొడవున ఉన్న ఏనెను ఆధారంగా చేసుకొని ఆకారం, శాలిగౌరారం చెరువులను నిర్మించారు. కానీ చెరువుల్లోకి నీరువచ్చేందుకు ఎలాంటి ఏర్పాటు చేయలేదు. నిజాం నవాబులు 1908లో శాలిగౌరారం చెరువును ప్రాజెక్టుగా తీర్చిదిద్దారు. ప్రాజెక్టులోకి నీరు వచ్చేందుకు వీలుగా రామన్నపేట మండలం పల్లివాడ వద్ద మూసీ నదికి అడ్డంగా ఆనకట్టతో పాటు హెడ్‌రెగ్యులేటర్‌ను నిర్మించారు. ఈ హెడ్‌రెగ్యులేటర్ నుంచి శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు వరకు సుమారు 27 కిలోమీటర్ల మేర రాచకాల్వను తవ్వారు.

117 సంవత్సరాలైన చెక్కుచెదరని ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వ..

117 సంవత్సరాల తర్వాత కూడా శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వ చెక్కుచెదరలేదు. 1200 ఎకరాల విస్తీర్ణం, 21 అడుగుల నీటి సామర్థ్యం ఉన్న శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు కట్ట పొడవు 3.5 కిలోమీటర్లు ఉంటుంది. ప్రాజెక్టుకు కుడి, ఎడమ తూములను నిర్మించి శాలిగౌరారం మండలంలోని తొమ్మిది గ్రామాల్లోని ఆరువేల ఎకరాలకు సాగునీరందేలా కాల్వలను తవ్వారు. రాచకాల్వలో నీటి ప్రవాహం ఎంత పెరిగినా కట్ట తెగకుండా 10 సర్‌ప్లస్ వియర్స్‌లను నిర్మించారు. అదేవిధంగా పల్లివాడ వద్ద హెడ్‌రెగ్యూలేటర్‌తో పాటు తుర్కపల్లి, అమ్మనబోలు వద్ద రెగ్యూలేటర్లను నిర్మించారు. ఆయా రెగ్యూలేటర్ల వద్ద షట్టర్ల నిర్మాణంతో పాటు ప్రవాహం పెరిగినప్పుడు నీటిని మూసీలోకి దారి మళ్లించేందుకు ఎస్కేప్ రెగ్యూలేటర్లను కూడా నిర్మించారు. రాచకాల్వకు ఒకవైపున మాత్రమే కట్ట ఉండటం విశేషం. ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వపై ఉన్న రాతి కట్టడాలన్నీ డంగుసున్నంతో నిర్మించినవి కావడం గమనార్హం. శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టుకు 40 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు ఉంది. రాచకాల్వకు అనుసంధానంగా శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టుతో పాటు 24 చెరువులు, కుంటలు ఉన్నాయి.

శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు

దీర్ఘ దృష్టితో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం

దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలే లక్ష్యంగా శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వ నిర్మాణం చేపట్టారు. 117 సంవత్సరాలు గడిచినా నేటికీ ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వ చెక్కుచెదరకపోవడానికి కారణం నాటి ఇంజనీర్ల ముందుచూపే. భవిష్యత్‌లో ఎన్ని అవాంతరాలు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వచ్చినా ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలు పటిష్టంగా ఉండేలా ప్రణాళికలను రూపొందించుకోవడమే ఇంజనీరింగ్ విధానం.

– సత్యనారాయణ, ఇరిగేషన్ ఈఈ, శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు, తిరుమలగిరి డివిజన్

రాతి గోడలతో రాజకోట

రాతితో నిర్మించిన రాజకోట ప్రహరీ

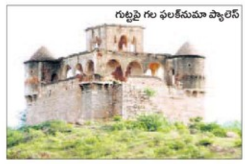
రాజాపేట: రాజాపేట మండల కేంద్రంలో 250 ఏళ్ల క్రితం రాజుల కాలంలో నిర్మించిన రాజకోట ఇన్నేళ్లవుతున్నా చరిత్రకు సాక్ష్యంగా నిలుస్తోంది. రాజరాయన్న 1775లో ఈ రాజకోటను రాతి గోడలతో నిర్మిచారు. అప్పటి నిజాం పాలకులు సంస్థాన్ నారాయణపురం, సంస్థాన్ రాజాపేట కోటను కేంద్రంగా ఏర్పాటు చేసుకుని పరిపాలించారు. ప్రజా పాలన కోసం తమ రక్షణ కోసం అప్పటి శాస్త్రీయ పద్ధతిలో ఈ కోటను శత్రుదుర్భేద్యంగా నిర్మించారు. ఇందుకుగాను డంగుసున్నంతో పెద్దపెద్ద రాళ్లతో కోటగోడలు నిర్మించారు. ఈ రాజకోట బురుజులు, ఎత్తైన ప్రాకారాలతో ఉంది. శత్రువులు రాకుండా కందకాల్లో మొసళ్లను పెంచేవిధంగా సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో గ్రామం చుట్టూ ఒక పద్ధతిగా కందకాలను ఏర్పాటు చేశారు.

సజీవంగా నాటి సంస్థానం ఆనవాళ్లు

చెక్కుచెదరకుండా ఉన్న ఎత్తైన రాతి ద్వారం

సంస్థాన్ నారాయణపురం: నిజాం కాలంలోని పరిగణాలలో సంస్థాన్ నారాయణపురం ఒకటి. సంస్థాన్ నారాయణపురం సంస్థానం 18వ శతాబ్దం నుంచి ప్రారంభమైంది. సుమారు 300 సంవత్సరాలు క్రితం నిర్మించిన కట్టాడాలు నేటికీ సజీవంగా కనిపిస్తున్నాయి. నారాయణరెడ్డి అనే వ్యక్తి ఈ సంస్థానాన్ని పాలించడంతో ఆయన పేరు మీదుగానే సంస్థాన్ నారాయణపురం పేరు వచ్చింది. సంస్థాన్ నారాయణపురం చుట్టూ ఎత్తైన ప్రహరీ, దాని పక్కన శత్రువుల నుంచి రక్షణ పొందడానికి పెద్ద కందకం ఏర్పాటు చేశారు. నాలుగు దిక్కుల్లో నాలుగు దర్వాజలున్నాయి. ఉత్తరం వైపున రెండు బురుజుల మధ్యన ప్రధాన ద్వారం ఉంది. రెండు గుట్టలపై సంస్థానం రక్షణ కోసం బురుజులు నిర్మించారు. మరో గుట్టపై ఫలక్‌నుమా ప్యాలెస్ అనే సుందరమైన కట్టడం ఉంది. ఈ ప్యాలెస్‌లో రాజు-రాణి విశ్రాంతి తీసుకునే వారని, అంతేకాకుండా హైదరాబాద్‌లోని ఫలక్‌నుమా ప్యాలెస్ కూడా సంస్థాన్ నారాయణపురం రాణి వారుసులకు చెందినదని అనే కథనాలున్నాయి. ఆ కాలంలో నిర్మించిన ప్రహరీ, కందకాలు, రెండు దర్వాజలు, ప్యాలెస్ కొంత మేర శిథిలావస్థకు చేరినప్పటికీ కొన్ని కట్టడాలు నేటికీ చెక్కుచెదరలేదు.

గుట్టపై గల ఫలక్‌నుమా ప్యాలెస్

కింద వాగు.. పైన సాగర్ ఎడమ కాల్వ

వాగుపై నుంచి ప్రవహిస్తున్న సాగర్ ఎడమ కాల్వ

హాలియా వాగుపై నిర్మించిన అక్విడక్ట్

హాలియా: నాటి ఇంజనీర్ల మదిలో పుట్టిన ఎన్నో అపురూపమైన కట్టడాలల్లో మచ్చుకకు కొన్ని మన కళ్ల ఎదుట సాక్షాత్కరిస్తున్నాయి. వాటిలో నాగార్జునసాగర్ నియోజకవర్గంలో అహల్య(హాలియా) వాగుపై నిర్మించిన అక్విడక్ట్ నిర్మాణం ఒకటి. సాగర్ ఎడమ కాల్వ నిర్మాణ సమయంలో 1955-60 మధ్య కాలంలో హాలియా వాగుపై రాతితో ఈ అక్విడక్ట్‌ను నిర్మించారు. అక్విడక్ట్ అనేది కాల్వ నీటిని సహజ వాగులు, నదులు లేదా లోయల మీదుగా తీసుకెళ్లడానికి చేపట్టిన నిర్మాణం. హాలియా వాగుపై సుమారు 600 మీటర్ల పొడవు, 24 రాతి (కానాలు) పిల్లర్లతో పెద్ద బ్రిడ్జిని ఏర్పాటు చేసి దాని పైభాగంలో సాగర్ ఎడమ కాల్వ నీరు ప్రవహించేలా, కింది నుంచి హాలియా వాగు ప్రవహించేలా ఈ అక్విడక్ట్‌ను నిర్మించారు. 24 పెద్ద రాతి గోడలను హాలియా వాగులో నిర్మించి దానిపై బ్రిడ్జి కట్టి ఆ పైభాగంలో సుమారు 25 ఫీట్ల ఎత్తులో కాల్వ ఉండేలా డిజైన్ చేశారు. యూ ఆకారంలో దీని నిర్మాణం చేపట్టి సాగర్ ఎడమ కాల్వ నీటి ప్రవాహం వేగంగా వెళ్లేగా నాటి ఇంజనీర్లు రూపకల్పన చేశారు. కింది భాగంలో ఉన్న హాలియా వాగు ఎగువ నుంచి వచ్చే వరదతో వాగు ఉధృతంగా ప్రవహించే సమయంలో ఈ బ్రిడ్జి పర్యాటకులను ఆకట్టుకుంటుంది.

ఇంజనీర్ల మేధోశక్తికి తార్కాణం 'ఆసిఫ్‌నహర్'

రామన్నపేట/వలిగొండ: ఉమ్మడి నల్లగొండ జిల్లాలోని మధ్యతరహా ప్రాజెక్టుల్లో ఆసిఫ్‌నహర్ కాలువ ప్రధానమైనది. ఈ కాలువ ద్వారా వలిగొండ, రామన్నపేట, నార్కట్‌పల్లి, కట్టంగూర్, నల్లగొండ మండలాలలోని 15,245 ఎకరాలకు సాగునీరు అందుతుంది. నిజాం రాజు ఆసిఫ్ అలీ 1903లో ఈ కాలువ తవ్వకాన్ని ప్రారంభించి 1906లో పూర్తిచేశాడు. నహర్ అనగా ఉర్దూలో కాలువ అని అర్థం. ఈ కాలువను ఆసిఫ్ అలీ కాలంలో నిర్మించడంతో ఆసిఫ్‌నహర్ అనే పేరు వచ్చింది. ఆసిఫ్‌నహర్ కాలువ యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లా వలిగొండ మండలం నెమిలికాల్వ వద్ద ప్రారంభమవుతుంది. ఇక్కడ మూసీ నదిపై కత్వను ఏర్పాటుచేసి డిస్ట్రిబ్యూటరీని ఏర్పాటు చేశారు. ప్రారంభంలో కాలువ సామర్థ్యం 397క్యూసెక్కులు. కాలువ పొడవు 100కిలోమీటర్లు. ఇందులో సుమారు 13కి.మీ. కాలువ సహజ సిద్ధంగా ఉంది. కాలువ ద్వారా 21 పెద్ద చెరువులను, 32 చిన్న చెరువులను నింపడం జరుగుతుంది. కాలువ వెంట 135 తూములు, 15కత్వలు, 30వంతెనలు ఏర్పాటు చేశారు. నెమిలి కాల్వ కత్వ నుంచి నీళ్లు నేరుగా ఇంద్రపాలనగరం చెరువులోకి వస్తాయి. అక్కడి నుండి తూముల ద్వారా దిగువకు నీటిని విడుదల చేస్తారు. పన్నెండు దశాబ్దాలు దాటినా ఆసిఫ్‌నహర్ కాలువ పటిష్టంగా ఉండడం ఆనాటి ఇంజనీర్ల పనితీరుకు అద్దం పడుతోంది. ఆనాటి ఇంజనీర్లు కత్వలతో పాటు రెగ్యులేటరీలు, వంతెనలు, చెరువులు, కాలువలు, తూముల నిర్మాణానికి పూర్తిగా రాతిని ఉపయోగించారు. తక్కువ ఖర్చు, తక్కువ శ్రమతో సహజ సిద్ధంగా కాలువలో నీరు పారేలా అప్పటి ఇంజనీర్లు డిజైన్ చేశారు. కాలువలో పూడికతీత, గుర్రపుడెక్క ఆకు తొలగింపు, గండ్లు పూడ్చివేత పనులు మినహా రెగ్యులరీలు, తూములకు వందేళ్ల కాలంలో చేసిన మరమ్మతులు చాలా తక్కువ.

రామన్నపేట మండలం ఇంద్రపాలనగరం చెరువు వద్ద ఆసిఫ్‌నహర్ కాల్వపై ఏర్పాటు చేసిన తూము

నీటి కరువు తీర్చిన నిజాం చీఫ్ ఇంజనీర్

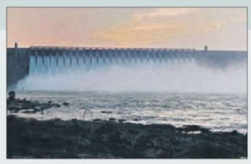

డిండి ప్రాజెక్టు

డిండి: డిండి ప్రాజెక్టు నిజాం కాలంలో నిర్మించబడి నేటికీ వేల ఎకరాలకు సాగునీరందిస్తోంది. కృష్ణా నదికి ఉపనది అయిన దుందుబి నది పరివాహక ప్రాంతంలో సాగు, తాగు నీటి కష్టాలను దూరం చేయాలనే ఆలోచన నిజాం కాలం నాటి చీఫ్ ఇంజనీర్ ఖాజా అజీమొద్దీన్ మదిలో మెదిలింది. దీంతో దుందుబి వాగు ద్వారా వృథాగాపోతున్న నీటిని నిల్వ చేసేందుకు ప్రాజెక్టును నిర్మించాలని ఆయన అప్పటి నిజాం రాజు దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. అజీమొద్దీన్ ఇంజనీరింగ్ ప్రతిభతో 1940-43 మధ్య కాలంలో రూ.34.36 లక్షలు ఖర్చుచేసి హైదరాబాద్-శ్రీశైలం వెళ్లే మార్గంలో డిండి మండల కేంద్రంలో పెద్ద పెద్ద బండరాళ్లు, గచ్చుతోటి ప్రాజెక్టును నిర్మించారు. అప్పటి నుంచి వర్షాధారం పైనే ఆధారపడి నిండుతున్న ఈ ప్రాజెక్టు ప్రస్తుతం ఎడమ కాలువ ద్వారా 12500, కుడి కాలువ ద్వారా 250 ఎకరాల ఆయకట్టు సాగుకు నీరందిస్తోంది. డిండి ప్రాజెక్టు పూర్తికాగా మిగిలిన డబ్బుతో డిండి మండల కేంద్రానికి దాదాపు 8 కిలోమీటర్ల దూరంలో డిండి నుంచి దేవరకొండకు వెళ్లే మార్గంలో బాపన్‌కుంట వద్ద అజీంఘడ్ అనే కోటను కూడా నిర్మించారు. ఇప్పటికీ చెక్కుచెదరకుండా ఉన్న కోట అందాలను చూసేందుకు నిత్యం వస్తున్న పర్యాటకులు వస్తుంటారు.

ఆధునిక దేవాలయం.. సాగర్

నాగార్జునసాగర్: ఆధునిక దేవాలయంగా పేరుగాంచిన నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు స్వదేశీ ఇంజనీర్ల పనితనానికి మచ్చుతునకగా నిలుస్తోంది. సాగర్ ప్రాజెక్టు పూర్తిగా స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో నిర్మించబడింది. 1955 డిసెంబర్ 10న ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి శంకుస్థాపన చేయగా 12 సంవత్సరాలలో ఓ కొలిక్కి వచ్చింది. 45వేల మంది శ్రామికులు 24గంటలు పనిచేసి సాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో పాలుపంచుకున్నారు. సుదూర ప్రాంతాల నుంచి ఎద్దుల బండ్లలో రాళ్లను తీసుకొచ్చి డ్యాం వద్దకు చేర్చేవారు. ఈ ప్రాజెక్టు ప్రపంచంలోనే రాతి నిర్మించిన కట్టడాలలో ఒకటి. 1967లో ఆనాటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ కుడి, ఎడమ కాల్వలకు నీటిని విడుదల చేశారు. అనంతరం 1974లో క్రస్ట్ గేట్ల నిర్మాణం పూర్తయ్యింది. ఆనాటి ఇంజనీర్లు ఎలాంటి లాభాపేక్ష లేకుండా దేశ అభివృద్ధి కోసం పనిచేసేవారని రిటైర్ ఇంజనీర్లు తెలిపారు. నేడు ఉన్నంత సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, మిషనరీ ఆనాడు లేవు. కనీసం సమాచారాన్ని అందిపుచ్చుకోవడానికి కూడా నేడున్నన్ని సమాచార సాధనాలు లేవు. అయినా ఆనాటి ఇంజినీర్ల బలమైన కోరిక ప్రాజెక్టును సకాలంలో అంచనా వ్యయం కన్నా తక్కువ వ్యయంతో పూర్తిచేశారు. 590 అడుగుల ఎత్తులో ఈ ప్రాజెక్టుండగా.. 110 చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణంలో నీరు నిలబడి ఉంటుంది. ప్రాజెక్టు 408 టీఎంసీల నీటినిల్వ సామర్థ్యం కల్గి ఉండేలా నిర్మించారు. కాలక్రమేణా పూడిక నిండటంతో ప్రస్తుతం 312 టీఎంసీల నీరు నిల్వ ఉంటుంది. ప్రాజెక్టు నిర్మాణం అనంతరం పలుమార్లు అంచనాకు మించి వరదలు వచ్చినప్పటికీ సాగర్ ప్రాజెక్టు నిలబడింది. స్పిల్‌వే మీదుగా 2009లో 14లక్షల క్యూసెక్కులకు మించి నీటిని విడుదల చేశారు.

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు

డ్యాం నిర్మాణ సమయంలో ఏర్పాటు చేసిన పరంజాలు (ఫైల్)

అద్భుతం.. కాల్వ నిర్మాణం

దోసపహాడ్ గ్రామంలో మూసీ నదిపై నిర్మించిన సాగర్ ఎడమ కాల్వ

పెన్‌పహాడ్: పెన్‌పహాడ్ మండలం దోసపహాడ్ గ్రామ శివారులో మూసీ నదిపై సాగర్ ఎడమ కాల్వ నిర్మాణం ఇంజనీర్ల అద్భుతమైన ప్రతిభకు గొప్ప నిదర్శనం. సాధారణంగా నదిపై ఆనకట్ట కట్టి నీటిని నిల్వ చేస్తారు. కానీ ఇక్కడ నదిపై నుంచి కాల్వ ప్రవహించేలా ఇంజనీర్లు నిర్మాణం చేపట్టారు. 1955-60 మధ్యన మూసీ నది పైనుంచి 50 అడుగుల ఎత్తులో 32 కానాలతో సాగర్ కాలువను రాతి కట్టడంతో నిర్మించారు. దీని ద్వారా సాగర్ నుంచి వచ్చే నీరు మూసీ నదిపై ఎలాంటి అటంకాలు లేకుండా ప్రవహించేలా చేశారు. వంతెన కింది నుంచి మూసీ నీరు ప్రవహిస్తుంది. సాగర్ కాల్వ నల్లగొండ, సూర్యాపేట, ఖమ్మం జిల్లాలకు సాగునీరు అందిస్తుంది. ఇంజనీర్ల దూరదృష్టి, నైపుణ్యం, పట్టుదలకు ఈ కట్టడం సాక్ష్యంగా నిలిచింది.

ఎయిమ్స్‌లో వెన్నెముక శస్త్రచికిత్సపై వర్క్‌షాప్

బీబీనగర్: బీబీనగర్ మండలంలోని ఎయిమ్స్ వైద్య కళాశాలలో వెన్నుముక శస్త్రచికిత్సపై వైద్య విద్యార్థులకు రెండు రోజుల పాటు వర్క్‌షాప్ నిర్వహించారు. శనివారం వెన్నెముక సర్జరీ చేసే విధానంపై విద్యార్థులకు శిక్షణ ఇచ్చారు. ఈ సందర్భంగా ఎయిమ్స్ ఆర్థోపెడిక్స్ విభాగాధిపతి రిషికేష్ మాట్లాడుతూ.. వెన్నెముక సర్జరీలో ఆధునిక చికిత్స విధానాలపై, ఎండోస్కోపీ పద్ధతులపై వర్క్‌షాప్ నిర్వహించినట్లు తెలిపారు. భవిష్యత్తులో ఆర్థోపెడిక్ సర్జరీలపై వైద్యులకు ప్రత్యేక శిక్షణ ఇస్తామని పేర్కొన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఎయిమ్స్ డీన్ నితిన్ అశోక్‌జాన్, మెడికల్ సూపరింటెండెంట్ అభిషేక్ ఆరోరా, ఆర్థోపెడిక్ ప్రొఫెసర్ మహేశ్వర్ లక్కిరెడ్డి పాల్గొన్నారు.

ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శంగా సనాతన ధర్మం

- మాజీ మంత్రి గుంటకండ్ల జగదీష్‌రెడ్డి

సూర్యాపేట: ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శంగా సనాతన ధర్మం నిలుస్తోందని మాజీ మంత్రి, సూర్యాపేట ఎమ్మెల్యే గుంటకండ్ల జగదీశ్‌రెడ్డి అన్నారు. ఆదివారం సూర్యాపేట జిల్లా కేంద్రంలోని బాలాజీ కన్వెన్షన్ హాల్‌లో సనాతన ధర్మ పరిరక్షణ ఆలయ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో సనాతన ధర్మంపై నిర్వహించిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశంలో ఆయన పాల్గొని మాట్లాడారు. భారతదేశంలో ఎన్నో ఏళ్లుగా సనాతన ధర్మం విరాజిల్లుతుందని కొనియాడారు. దేశ నలుమూల నుంచి వచ్చిన స్వామీజీలు మాట్లాడుతూ.. రాబోయే రోజుల్లో కాషాయానికి విలువ పెరుగుతుందని, మహా కుంభమేళాలో 15కోట్ల మంది హిందువులు పాల్గొన్నారని కొనియాడారు. హిందువుల్లో ఐక్యత లేక సనాతన ధర్మం సన్నగిల్లుతోందని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. హిందువులు సనాతన ధర్మం కోసం కృషి చేయాలన్నారు. ఇతర మతస్తుల దాడులను ఎదుర్కొనేందుకు ప్రతి హిందువు సన్నద్ధం కావాలన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఫౌండర్ చైర్మన్ బీరెల్లి చంద్రారెడ్డి, బీజేపీ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు సంకినేని వెంకటేశ్వరరావు, సుధాకర్ పీవీసీ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ మీలా మహదేవ్, మాజీ రాజ్యసభ సభ్యుడు బడుగుల లింగయ్యయాదవ్, మాజీ జెడ్పీ వైస్ చైర్మన్ గోపగాని వెంకటనారాయణ, జాతీయ స్వామీజీ, పీఠాధిపతి సాధువుల అధ్యక్షుడు అంబికేశ్వరానంద స్వామీజీ, కక్కిరేని చంద్రశేఖర్, రాచర్ల కమలాకర్, ఈగ దయాకర్, బ్రాహ్మణపల్లి మురళీధర్, నూకా వెంకటేశంగుప్తా తదితరులు పాల్గొన్నారు.

జగదీష్‌రెడ్డిని సన్మానిస్తున్న నిర్వాహకులు

నకిలీ జామీను పత్రాలు సృష్టిస్తున్న ఇద్దరి అరెస్ట్

భువనగిరిటౌన్ : నకిలీ జామీను పత్రాలు తయారుచేస్తున్న ఇద్దరు వ్యక్తులను భువనగిరి పట్టణ పోలీసులు అరెస్ట్ చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు. ఆదివారం పోలీసులు తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. సూర్యాపేట జిల్లా చిలుకూరు మండలం పోలేనుగూడెం గ్రామానికి చెందిన తిరుగమల్ల సోమయ్య, ఖమ్మంకు చెందిన సింగిరెడ్డి విజయ్‌భూపాల్‌రెడ్డి కలిసి గ్రామ పంచాయతీ కార్యదర్శుల పేరిట నకిలీ రబ్బరు స్టాంపులు తయారుచేసి నల్లగొండలోని ఓ ప్రింటింగ్ ప్రెస్ నుంచి ఖాళీ ఇంటి టాక్స్ రశీదు పుస్తకాలు, విలువైన ఆస్తి పత్రాలు సేకరించారు. నకిలీ ఆధార్ కార్డులు ఉపయోగిస్తూ నకిలీ డాక్యుమెంట్స్ రూపొందించి నిందితులకు స్వయంగా జామీను ఇవ్వడం, సీజ్ అయిన వాహనాల విడుదలకు నకిలీ డాక్యుమెంట్స్ అందజేస్తున్నారు. ఇందు కోసం ఒక్కో డాక్యుమెంట్‌కు రూ.300 వరకు వసూలు చేస్తున్నారు. పక్కా సమాచారం మేరకు వారిద్దరిని శుక్రవారం రాత్రి భువనగిరిలోని లాడ్జిలో పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకున్నారు. వారి నుంచి నకిలీ రబ్బర్ స్టాంపులు, డాక్యుమెంట్స్ స్వాధీనం చేసుకున్నారు. నిందితులు ఇప్పటివరకు 24 నకిలీ డాక్యుమెంట్స్ సృష్టించినట్లు పోలీసులు విచారణలో తేలింది. వారిద్దరిని శనివారం రాత్రి కోర్టులో హాజరుపర్చి న్యాయమూర్తి ఆదేశాల మేరకు 14 రోజుల రిమాండ్‌కు తరలించారు.

నిందితులు వీరే..

స్వాధీనం చేసుకున్న రబ్బరు స్టాంపులు

అప్పుల బాధతో రైతు ఆత్మహత్య

రవీందర్‌రెడ్డి (ఫైల్)

చిలుకూరు: అప్పుల బాధ తట్టుకోలేక మనస్తాపంకు గురైన రైతు గడ్డి మందు తాగి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. ఈ ఘటన ఆదివారం చిలుకూరు మండలం జెర్రిపోతులగూడెం గ్రామంలో జరిగింది. మృతుడి బంధువులు తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. జెర్రిపోతుగూడెం గ్రామానికి తానం రవీందర్‌రెడ్డి(42) గతంలో ఫైనాన్స్ నడిపించేవాడు. ఫైనాన్స్‌లో ఇబ్బందులు రావడంతో కొంతకాలంగా వ్యవసాయం చేసుకుంటూ జీవనం సాగిస్తున్నాడు. ఇటీవల గ్రామంలో రూ.60లక్షలతో కొత్త ఇల్లు నిర్మించాడు. మూడు నెలల క్రితం గృహ ప్రవేశం కూడా చేశాడు. ఇంటి నిర్మాణం కోసం తీసుకొచ్చిన అప్పులతో ఇబ్బందులు పడుతున్నాడు. అప్పు ఇచ్చిన కొంత మందికి సోమవారం తిరిగి చెల్లిస్తానని చెప్పినట్లుగా తెలిసింది. దీంతో వాళ్లకు డబ్బులు ఎలా ఇవ్వాలో తెలియక మనస్తాపానికి గురై ఆదివారం మధ్యాహ్నం ఇంటి వద్ద నుంచి గడ్డి మందు తీసుకొని పొలానికి వెళ్లాడు. అక్కడ గడ్డి మందు తాగి అపస్మారకస్థితిలో పడిపోయాడు. చుట్టుపక్కల రైతులు గమనించి రవీందర్‌రెడ్డి కుటుంబ సభ్యులకు సమచారం ఇచ్చారు. విషయం తెలుసుకున్న పోలీసులు ఘటనా స్థలానికి చేరుకుని విచారణ చేపట్టారు. మృతుడికి భార్య, ఇద్దరు పిల్లలు ఉన్నారు.

రోడ్డు ప్రమాదంలో ఇద్దరి దుర్మరణం

నల్లగొండ: బైక్ అదుపుతప్పి డివైడర్‌ను ఢీకొన్న ఘటనలో ఇద్దరు కాంట్రాక్టు కార్మికులు మృతిచెందారు. ఈ ఘటన శనివారం అర్ధరాత్రి నల్లగొండ పట్టణంలోని పానగల్ బైపాస్ వద్ద దత్తసాయి కాలనీ సమీపంలో జరిగింది. నల్లగొండ టూటౌన్ ఎస్ఐ జి. మానస తెలిపిన ప్రకారం వివరాల ప్రకారం.. హైదరాబాద్‌లోని కేఎస్ఆర్ కన్సల్టెంట్ కార్మికులు తన్మయ్ (28), బాపన్ సర్దార్ పానగల్ బైపాస్‌లోని దత్తసాయి కాలనీలో ఓ సైట్ ఇంజనీర్ వద్ద వాటర్ ట్యాంకు పనులు చేయడానికి కాంట్రాక్టుకు కుదిరారు. ట్యాంకు పనులు చేస్తూ అక్కడే మరికొంత మంది కార్మికులతో ఉంటున్నారు. వారిద్దరు బైక్‌పై శనివారం అర్ధరాత్రి మిర్యాలగూడ నుంచి నల్లగొండకు వస్తుండగా.. దత్తసాయికాలనీ సమీపంలోకి రాగానే అదుపుతప్పి డివైడర్‌ను ఢీకొట్టారు. ఈ ప్రమాదంలో బైక్ నడుపుతున్న తన్మయ్ తలకు బలమైన గాయమై అక్కడికక్కడే మృతిచెందాడు. వెనుక కూర్చున్న బాపన్ సర్దార్ రోడ్డుపై పడిపోయాడు. అదే సమయంలో అటుగా వస్తున్న గుర్తుతెలియని వాహనం బాపన్ సర్దార్ కాళ్ల పైనుంచి వెళ్లడంతో తీవ్రంగా గాయపడ్డాడు. స్థానికులు బాపన్ సర్దార్‌ను 108 వాహనంలో నల్లగొండ ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి తరలించగా.. చికిత్స పొందుతూ మృతిచెందినట్లు ఎస్ఐ తెలిపారు. బుక్యా నాగేందర్ ఇచ్చిన ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు ఎస్ఐ జి. మానస తెలిపారు.

చేపల వేటకు వెళ్లి మత్స్యకారుడు మృతి

నల్లగొండ: చేపలు పట్టేందుకు వెళ్లి ప్రమాదవశాత్తు చెరువులో మునిగి మత్స్యకారుడు మృతి చెందాడు. ఈ ఘటన శనివారం సాయంత్రం నల్లగొండ పట్టణ సమీపంలోని పానగల్లు చెరువులో జరగగా.. ఆదివారం ఉదయం మృతదేహం లభ్యమైంది. నల్లగొండ టూటౌన్ ఎస్ఐ సైదులు తెలిపిన ప్రకారం.. మాడ్గులపల్లి మండలం గజలాపురం గ్రామానికి చెందిన మత్స్యకారుడు సింగం యాదగిరి(37) కొంతకాలంగా నల్లగొండ పట్టణంలోని బీటీఎస్‌లో నివాసముంటున్నాడు. నల్లగొండ పట్టణ సమీపంలోని పానగల్లు చెరువులో చేపలు పట్టుకుని జీవనం సాగిస్తున్నాడు. శనివారం మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు యాదగిరి, అతడి కుమారుడు వరుణ్‌తేజ్‌తో కలిసి చేపలు పట్టేందుకు పానగల్లు చెరువు వద్దకు వెళ్లారు. చెరువు కట్టపై వరుణ్‌తేజ్‌ను కూర్చొబెట్టి చేపలు పట్టేందుకు యాదగిరి వల తీసుకుని తెప్పపై చెరువులోకి వెళ్లాడు. చేపలు పడుతుండగా ఒక్కసారిగా వర్షం కురిసి బలమైన గాలి వీయడంతో తెప్ప తిరగబడి యాదగిరి చెరువులో మునిగి గల్లంతయ్యాడు. అతడి కుమారుడు వరుణ్‌తేజ్ గమనించి అక్కడున్న వారికి విషయం చెప్పడంతో పోలీసులకు సమాచారం అందించారు. పోలీసులు చెరువు వద్దకు చేరుకుని యాదగిరి ఆచూకీ కోసం ఎంత గాలించినా దొరకలేదు. ఆదివారం ఉదయం జాలర్ల సాయంతో వెతకగా యాదగిరి మృతదేహం దొరికింది. యాదగిరి భార్య సత్యవతి ఫిర్యాదు చేయగా కేసు నమోదు చేసి పోస్టుమార్టం అనంతరం మృతదేహాన్ని కుటుంబ సభ్యులకు అప్పగించినట్లు టూటౌన్ ఎస్ఐ తెలిపారు.